

IX kadencja

KANCELARIA SEJMU

Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ KOMISJI DO SPRAW UNII EUROPEJSKIEJ (NR 94)

z dnia 16 listopada 2021 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji do Spraw Unii Europejskiej (nr 94)

16 listopada 2021 r.

Komisja do Spraw Unii Europejskiej, obradująca pod przewodnictwem posła **Anity Czerwińskiej (PiS)**, zastępcy przewodniczącego Komisji, rozpatrzyła:

I. informację o dokumentach, w stosunku do których Prezydium wnosi o niezgłaszanie uwag: COM(2021) 627, 955 (art. 7 ust. 4 ustawy z dnia 8 października 2010 r. o współpracy Rady Ministrów z Sejmem i Senatem w sprawach związanych z członkostwem Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej); COM(2021) 611, 613, 614, 626, 630, 631, 634, 635, 643 (art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 8 października 2010 r.); JOIN(2021) 27, COM(2021) 615, 622, 623, 628, 632, 633, 636, 645, 649, 1000, C(2021) 7293 (art. 3 ust 2 ustawy z dnia 8 października 2010 r. z uwzględnieniem art. 151 ust. 1 regulaminu Sejmu),

II. w trybie art. 20 ust. 2 w powiązaniu z art. 19 ustawy z dnia 8 października 2010 r. kandydaturę pana Rafała Wojciechowskiego na stanowisko sędziego Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej na kadencję 2021–2027 roku,

III. w trybie art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 8 października 2010 r. informację o stanowisku, jakie Rada Ministrów ma zamiar zająć podczas rozpatrywania projektów aktów prawnych UE na posiedzeniu Rady ds. Ogólnych (w formie ministrów ds. spójności), które odbędzie się w dniu 18 listopada 2021 r., w związku z zasięgnięciem opinii Komisji w tych sprawach (COM(2021) 89),

IV. w trybie art. 7 ust. 4 ustawy z dnia 8 października 2010 r. Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego Urząd ds. Przeciwdziałania Praniu Pieniędzy i Finansowaniu Terroryzmu i zmieniającego rozporządzenia (UE) nr 1093/2010, (UE) nr 1094/2010 i (UE) nr 1095/2010 (COM(2021) 421 wersja ostateczna) i odnoszący się do niego projekt stanowiska RP,

V. w trybie art. 7 ust. 4 ustawy z dnia 8 października 2010 r. Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie informacji towarzyszących transferom środków pieniężnych i niektórych kryptoaktywów (wersja przekształcona) (COM(2021) 422 wersja ostateczna) i odnoszący się do niego projekt stanowiska RP.

W posiedzeniu udział wzięli: **Konrad Szymański** minister do spraw Unii Europejskiej w kancelarii Prezesa Rady Ministrów wraz ze współpracownikami, **Waldemar Buda** sekretarz stanu w Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej wraz ze współpracownikami, **Piotr Patkowski** podsekretarz stanu w Ministerstwie Finansów wraz ze współpracownikami, **Rafał Wojciechowski** kandydat na urząd sędziego Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, **Patryk Jaki** – poseł do Parlamentu Europejskiego.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Adam Dudzic** – dyrektor Biura Spraw Międzynarodowych, **Agata Jackiewicz**, **Joanna Heger** i **Agata Domańska** – z sekretariatu Komisji w BSM, **Magdalena Skrzyńska** – specjalista ds. kontaktów zagranicznych z Wydziału ds. Unii Europejskiej w BSM; **Dorota Olejniczak** i **Natalia Podraza-Majewska** – eksperci ds. legislacji z Biura Analiz Sejmowych.

Przewodnicząca poseł Anita Czerwińska (PiS):

Dzień dobry państwu. Witam. Otwieram posiedzenie Komisji do Spraw Unii Europejskiej. Stwierdzam kworum. Witam serdecznie obecnych członków Komisji do Spraw Unii Europejskiej, ministrów i towarzyszące im osoby. Czy są uwagi do porządku dziennego? Nie widzę. Stwierdzam, że Komisja przyjęła porządek obrad.

Przechodzimy do rozpatrzenia pkt I, czyli informacji o dokumentach UE, w stosunku do których Prezydium wnosi o niezgłaszanie uwag. Są to następujące dokumenty: w trybie art. 7 ust. 4 ustawy z dnia 8 października 2010 r. o współpracy Rady Ministrów z Sejmem i Senatem w sprawach związanych z członkostwem Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej COM(2021) 627, 955; w trybie art. 8 ust. 2 ustawy COM(2021) 611, 613, 614, 626, 630, 631, 634, 635, 643; w trybie art. 3 ust. 2 ustawy z uwzględnieniem art. 151 ust. 1 regulaminu Sejmu JOIN(2021) 27, COM(2021) 615, 622, 623, 628, 632, 633, 636, 645, 649, 1000, C(2021) 7293. Czy do wymienionych przeze mnie dokumentów państwo posłowie chcą zgłosić uwagi, czy też zgodnie z wnioskiem prezydium możemy je przyjąć bez rozpatrywania przez Komisję? Sprzeciwu nie słyszę. **Stwierdzam, że Komisja postanowiła nie zgłaszać uwag do wymienionych powyżej dokumentów.** Na tym zamykam rozpatrywanie pkt I.

Przechodzimy do pkt II, czyli rozpatrzenia w trybie art. 20 ust. 2 w powiązaniu z art. 19 ustawy z dnia 8 października 2010 r. kandydatury pana Rafała Wojciechowskiego na stanowisko sędziego Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej na kadencję 2021–2027 roku. Witam pana sędziego, a państwa posłów proszę o zwięzłe wypowiedzi. Może umówmy się tak, że poproszę osoby, które chcą zabrać głos w dyskusji, aby teraz się zgłosiły. Zadadzą państwo pytania i wówczas pan sędzia, pan kandydat odpowie. Bardzo proszę też o zwięzłe wypowiedzi, bo mamy o godz. 14.00 mamy kolejną komisję, a jeszcze mamy trzy kolejne dokumenty do przeprowadzenia.

Bardzo proszę najpierw pana ministra Konrada Szymańskiego, ministra do spraw Unii Europejskiej, o przedstawienie kandydata.

Minister do spraw Unii Europejskiej w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów Konrad Szymański:

Pani przewodnicząca, panie i panowie posłowie, zgodnie z art. 20 ust. 1 i w powiązaniu z art. 19 pkt 3 ustawy kooperacyjnej przedstawiam Wysokiej Komisji w imieniu Rady Ministrów kandydaturę pana Rafała Wojciechowskiego na stanowisko sędziego Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej. W skład Trybunału Sprawiedliwości wchodzi sędziowie ze wszystkich państw członkowskich, proponowani przez rządy tych państw i mianowani za ich wspólnym porozumieniem, po konsultacji z komitetem powołanym na podstawie art. 255 Traktatu o funkcjonowaniu UE. Obecnie polskim sędzią Trybunału jest prof. Marek Safian, który pełni tę funkcję od 2009 r. Są to dwie kadencje. W latach 2009–2015 oraz 2015–2021. W związku z upływem drugiej kadencji prof. Safiana należy przekazać organom UE informację na temat kandydata na polskiego sędziego.

Pan Rafał Wojciechowski został wyłoniony jako kandydat polskiego rządu w drodze otwartego konkursu, przeprowadzonego przez powołany w tym celu międzyresortowy zespół. Ogłoszenie o możliwości ubiegania się o nominację na stanowisko sędziego Trybunału Sprawiedliwości zostało zamieszczone w dniu 5 lipca 2021 r. w „Rzeczpospolitej” oraz w „Dzienniku Gazecie Prawnej”, a także na stronie Biuletynu Informacji Publicznej KPRM. Dodatkowo o konkursie powiadomiono w listach rozesłanych do samorządów zawodowych adwokatów, radców prawnych i notariuszy, do Rzecznika Praw Obywatelskich i Instytutu Nauk Prawnych Polskiej Akademii Nauk, a także do Prezes Sądu Najwyższego, Prezesa NSA, Prezes TK, Prezesa Prokuratury Generalnej, Przewodniczącego KRS oraz dyrektora Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury. Od kandydatów wymagane było między innymi wykształcenie prawnicze oraz przynajmniej dziesięciolet-

nie doświadczenie w zawodzie prawniczym lub posiadanie stopnia naukowego, doktora habilitowanego nauk prawnych albo tytułu naukowego profesora.

Do konkursu zgłosiło się siedmioro kandydatów, z czego sześcioro spełniało wymagania formalne, przy czym jeden z kandydatów zrezygnował z udziału w konkursie. Z pozostałymi kandydatami przeprowadzone zostały indywidualne rozmowy kwalifikacyjne, mające na celu sprawdzenie kompetencji kandydatów, w szczególności znajomość prawaodawstwa unijnego i orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości UE. Zespół konkursowy zdecydował o wyborze pana Rafała Wojciechowskiego, uwzględniając zarówno wiedzę, jaką wykazał się on podczas rozmowy, jak i uwzględniając dotychczasowe osiągnięcia zawodowe i naukowe kandydata. O decyzji zespołu został poinformowany Komitet do Spraw Europejskich, a 9 listopada kandydatura Rafała Wojciechowskiego została zatwierdzona przez Radę Ministrów.

Pan Rafał Wojciechowski w 1998 r. został wpisany na listę radców prawnych Izby Okręgowej we Wrocławiu. W latach 2012–2019 prowadził w tym mieście kancelarię notarialną. Jednocześnie kandydat rozwijał swoją karierę naukową. W 2002 r. obronił rozprawę doktorską, a w 2010 uzyskał stopień naukowy doktora habilitowanego w dziedzinie nauk prawnych. Jest autorem dwóch monografii, redaktorem dwóch zbiorów tekstów naukowych oraz autorem lub współautorem kilkudziesięciu artykułów naukowych. W 2013 r. został zatrudniony na stanowisku profesora nadzwyczajnego na Wydziale Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego. Od 2014 r. sprawuje funkcję kierownika Pracowni Europejskiej Kultury Prawnej. Do szczególnych zainteresowań naukowych Rafała Wojciechowskiego należy problematyka sądownictwa polubownego. Od 2010 r. był wpisany na listę arbitrów rekomendowanych sądu arbitrażowego przy Krajowej Izbie Gospodarczej w Warszawie. W grudniu 2019 r. został wybrany na sędziego Trybunału Konstytucyjnego.

W ocenie Rady Ministrów osoba pana Wojciechowskiego i jego doświadczenie zawodowe dają rękojmię właściwej realizacji obowiązków na stanowisku sędziego Trybunału Sprawiedliwości UE. Będę zobowiązany za wydanie w jego sprawie pozytywnej opinii przez Wysoką Komisję.

Przewodnicząca poseł Anita Czerwińska (PiS):

Bardzo dziękuję. Teraz proszę o zabranie głosu pana Rafała Wojciechowskiego. Bardzo proszę.

Kandydat na urząd sędziego Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej Rafał Wojciechowski:

Dziękuję bardzo. Szanowna pani przewodnicząca, szanowny panie ministrze, szanowne panie i panowie posłowie, szanowni państwo. Moja motywacja do ubiegania się o stanowisko sędziego Trybunału Sprawiedliwości UE wynika z kilku źródeł. Po pierwsze jako radca prawny już zacząłem stykać się z problematyką UE w programach związanych ze środkami przedakcesyjnymi, takimi jak SAPARD. Następnie prowadziłem kancelarię notarialną przez 8 lat i tam też obserwowałem, jak wchodziły kolejne elementy prawa prywatnego, też unijnego, czy prawa międzynarodowego prywatnego, jak Rzym I, Rzym II, europejskie poświadczenie spadkowe. Wreszcie jako prorektor Uniwersytetu Wrocławskiego do spraw studenckich miałem okazję współuczestniczyć w odpowiednim wydawaniu środków unijnych, zwłaszcza w zakresie wsparcia studentów z niepełnośprawnymi czy w zakresie prac remontowych w akademikach wrocławskiej uczelni.

Jako sędzia Trybunału Konstytucyjnego, w tej chwili ten urząd sprawuję, dostrzegam potrzebę uzgodnienia oddziaływań pomiędzy suwerennością poszczególnych państw a podmiotowością prawną tej szczególnej organizacji prawnej, jaką jest UE. Jednocześnie z wykonywaniem tych praktycznych zawodów prawniczych, pracuję jako nauczyciel akademicki. Tutaj oczywiste, że stykam się z dyskusją bardzo intensywnie dotyczącą UE, dotyczącą jej przemian, dotyczącą też suwerenności państwowej.

Jeśli chodzi o moje badania własne, związany jestem z prawem prywatnym. Tutaj w szczególności staram się dociekać konsensualizmu, czyli przy jakich warunkach dochodzi do zawarcia porozumienia między stronami, także, tak jak w doktoracie, który był poświęcony historii spółki, jak dochodzi do zawarcia takiego porozumienia jak spółka

cywilna, jakie są jej elementy genezy historycznej, i w habilitacji, która jest poświęcona sądownictwu arbitrażowemu, też dochodziłem, w jakich warunkach dochodzi do tego, że strony, mimo że są w sporze, jednak są na tyle w stanie współdziałać, żeby zawrzeć umowę o sąd polubowny czy ustalić w tym też arbitra.

Powiem, że uważam, że wszystkie kultury prawne mają cechy szczególne, unikalne i są wyjątkowe. Tutaj w żaden sposób nie można wprowadzić ich hierarchizacji. Uważam, że dla cech europejskiej kultury prawnej, bo na Uniwersytecie Wrocławskim kieruję Pracownią Europejskiej Kultury Prawnej, zaliczają się: i tutaj tych wartości byłoby bardzo, bardzo dużo. Osobiście uważam, że wartością, która jest najbardziej możliwa do zobiektywizowania, właściwie rzeczywistością pewną, jest pluralizm. Niewątpliwie w Europie od czasów greckich aż do czasów dzisiejszych zawsze było wiele podmiotów politycznych. Były one bardzo zróżnicowane co do ustrojów i właściwie tutaj eksperyment trwał. W czasach greckich to powiem, że było tych ustrojów siedemset. Siedemset polis o bardzo różnych ustrojach. Dzisiaj na świecie jest 200 państw, więc eksperyment ten ustrojowy, wiadomo, że już pewne wyniki przyniósł. Natomiast uważam, że ten pluralizm, w tym pluralizm polityczny, pluralizm państwowy powinien być zachowywany. Także to jest taka pierwsza ważna wartość kultury europejskiej prawnej. Po drugie europejska kultura prawna opiera się o instytucje, tak że to też jest bardzo ważna jej cecha, oraz uważam, podział na prawo publiczne i prywatne – to są trzy zasadnicze cechy. Innych można przytoczyć więcej, ale te trzy w tej chwili szczególnie chciałbym podkreślić, że uważam je za istotne.

Myślę także, że działając w Trybunale, będę się starał zwracać uwagę właśnie na tę sprawę, czyli zwłaszcza pluralizm w oparciu o instytucje, podział na prawo publiczne i prywatne, w ogóle, żeby podziały, jakie są w prawie stosowane, były dość wyraźne. Uważam zresztą, że te problemy, które są obecnie, istnieją, są one dobrze znane, dość dobrze rozpoznane. Myślę, że w najbliższych latach – dziesięciu, może dwudziestu, czyli być może nawet w trakcie tej potencjalnej kadencji, o którą się ubiegam – będą już pierwsze zagadnienia związane z podmiotowością czy wynikające z tego, że jednak następuje automatyzacja życia w wielu zakresach, będzie wchodziła sztuczna inteligencja. Będzie ciekawe, co będziemy mogli z tym prawnie zrobić, bo nie wątpię, że tutaj też wiele problemów się pojawi, takich pro futuro, zwłaszcza związanych z udziałem sztucznej inteligencji.

Powiem jeszcze, że jeżeli chodzi o kwalifikacje językowe, to posługuję się językiem angielskim, francuskim i niemieckim, natomiast czytam czy mam podstawy do mówienia w językach włoskim i hiszpańskim. Dlatego mam nadzieję, że w Trybunale Sprawiedliwości UE będę mógł wiele dokumentów źródłowych przeczytać bezpośrednio w oryginale, czy też będę miał szansę porozumiewania się z sędziami z innych krajów w ich językach ojczystych.

W wielu sytuacjach ze swojego życia zawodowego, myślę, że pokazałem, że jestem w stanie współpracować w dużych zespołach i że ta współpraca jest prowadzona płynnie. Tak że bardzo chciałbym podziękować.

Przewodnicząca poseł Anita Czerwińska (PiS):

Bardzo dziękuję, panie sędzio. Teraz proszę państwa o zgłaszanie się do pytań. Poseł Krzysztof Śmiszek, poseł Czerniak, Milewski, Lipiec, wpisałam. Jeszcze raz – tu z tej strony dwóch panów. Milewski, Płażyński, Kossakowski. Czy jeszcze ktoś z państwa? Może przeczytam, czy wszyscy państwo zostali uwzględnieni. Poseł Śmiszek, poseł Czerniak, poseł Lipiec, poseł Pomaska, poseł Milewski, poseł Płażyński, poseł Kossakowski. Czy jeszcze ktoś się zgłaszał? Bardzo proszę. Poseł Rosati. Czy jeszcze ktoś? Nie widzę. Bardzo proszę pana posła Śmiszka.

Poseł Krzysztof Śmiszek (Lewica):

Szanowna pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, szanowny panie profesorze. Zanim zadam pytanie, to jednak muszę powiedzieć jedną rzecz, bo chyba to musi zabrzmieć dzisiaj podczas tego posiedzenia, że niestety, z całym szacunkiem, panie profesorze, ale pańska kandydatura musi być potraktowana przede wszystkim jako prowokacja. Prowokacja w kontekście naszej obecności w UE i tych wszystkich kłopotów, które mamy

od wielu miesięcy czy od paru lat za przyczyną działalności większości rządzącej. Mówię nie bez przyczyny o prowokacji, dlatego że jest pan jedną z osób, które zasiadały w ostatnich tygodniach i miesiącach w składzie orzekającym Trybunału Konstytucyjnego Julii Przyłębskiej, który tak naprawdę, także poprzez pana ręce doprowadził czy doprowadza krok po kroku do prawnego polexitu. Dlatego że jeśli kandyduje pan na urząd sędziego Trybunału Sprawiedliwości UE, najwyższego sądu Wspólnoty Europejskiej, UE, i na tym samym...

Przewodnicząca poseł Anita Czerwińska (PiS):

Bardzo państwa przepraszam, ale tak jak mówiłam na wstępie...

Posel Krzysztof Śmiszek (Lewica):

Tak, będę krótko, pani przewodnicząca.

Przewodnicząca poseł Anita Czerwińska (PiS):

Proszę... To nie jest krótko. Bardzo pana proszę o zwięzłą wypowiedź, bo już jesteśmy... zaraz wejdzie tu kolejna komisja.

Posel Krzysztof Śmiszek (Lewica):

Pytanie będzie za chwilę i wypowiedź będzie zwięzła. Traktuję pańską kandydaturę jako ekstremalną brawurę i po prostu prowokację.

Natomiast jako kolega po fachu, także naukowiec z doktoratem z prawa europejskiego, od kilku dni bardzo intensywnie poszukuję jakiegokolwiek dorobku pana profesora w zakresie prawa europejskiego. Muszę przyznać, że znalazłem wszystko, od prawa rzymskiego, poprzez historię myśli politycznej i historię prawa, natomiast nie znalazłem żadnego znaczącego artykułu, książki, monografii, publikacji na temat podstaw funkcjonowania UE. Specjalizuje się pan absolutnie w dziedzinie, która jest niepotrzebna do pracy w Trybunale Sprawiedliwości UE.

Swoim orzeczeniem także, w którym brał pan udział, zakwestionował pan podstawy funkcjonowania UE, między innymi orzeczenie z 1964 r. Costa – E.N.E.L., gdzie wprost powiedziano i ustanowiono fundamenty działania UE, fundamenty wartości i zasady prawa europejskiego o prymacie prawa europejskiego nad prawem krajowym. Zatem mam do pana takie pytanie właściwie podstawowe: jak pan zamierza się odnaleźć w Trybunale Sprawiedliwości UE bez merytorycznego przygotowania...

Przewodnicząca poseł Anita Czerwińska (PiS):

Panie pośle, bardzo proszę.

Posel Krzysztof Śmiszek (Lewica):

Bez żadnego dorobku naukowego w dziedzinie prawa europejskiego i będąc otwartym wrogiem podstawowych zasad UE? Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Anita Czerwińska (PiS):

Bardzo dziękuję. Ośmioro posłów zgłosiło się do pytań. Teraz kolejna osoba. Jeszcze raz bardzo państwa proszę, z przyczyn od nas niezależnych, obiektywnych, nie mamy zbyt wiele czasu, bo będziemy jeszcze czekać oczywiście na odpowiedź pana ministra i przede wszystkim pana sędziego, a jeszcze mamy trzy dokumenty do przeprowadzenia. Bardzo więc państwa proszę o... nasza też nie... taka jest specyfika naszej Komisji. Więc bardzo proszę o zwięzłe wypowiedzi. A teraz proszę posła Czerniaka.

Posel Jacek Czerniak (Lewica):

Dziękuję bardzo, pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, mam konkretne pytanie do pana sędziego, kandydata na sędziego TSUE, jakie jest pana zdanie dotyczące orzeczeń, czyli wyroków i postanowień TSUE w przypadku któregoś z państw członkowskich? Czy te orzeczenia powinny być respektowane, czy też byłby pan w stanie zbilansować je i przedstawić pewne powody, dla których tych orzeczeń nie należałoby wdrażać, abstrahując od jakiegokolwiek kraju, którego będzie to dotyczyło. Bardzo proszę o odpowiedź, czy są ostateczne. Bardzo proszę o odpowiedź: tak lub nie, bez ale, ponieważ to jest chyba bardzo konkretny przypadek danej sytuacji. Chciałbym wiedzieć,

jak pan do takiej ewentualnej sytuacji jako potencjalny już sędzia TSUE, będzie podchodził. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anita Czerwińska (PiS):

Bardzo dziękuję, panie pośle. Teraz poseł Lipiec, bardzo proszę.

Poseł Krzysztof Lipiec (PiS):

Bardzo dziękuję, pani przewodnicząca. Stosując się do pani zalecenia, nie będę już tu polemizował z tezami mojego poprzednika pana posła Śmiszka, z którymi się absolutnie nie zgadzam. Panie pośle, trochę szacunku dla państwowych instytucji, jak chociażby Trybunał Konstytucyjny i bardzo ostrożnie w kontekście oceny, i przygotowania do pełnienia tej ważnej funkcji przez naszego kandydata pana prof. Wojciechowskiego.

Ja natomiast, wychodząc tak jakby naprzeciw tym zarzutom, chciałem prosić pana profesora o to, aby zechciał się odnieść do działań skargowych Komisji Europejskiej w obszarze bezpieczeństwa energetycznego. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Anita Czerwińska (PiS):

Bardzo dziękuję, panie pośle. Ja też zwracam państwu uwagę i przypominam, żeby używać prawidłowych nazw polskich instytucji i organów państwa polskiego. Dziękuję, panie pośle. Bardzo proszę, poseł Pomaska.

Poseł Agnieszka Pomaska (KO):

Bardzo dziękuję. Panie ministrze, panie profesorze, panie i panowie posłowie, mam kilka pytań. Po pierwsze chciałam zapytać, też w nawiązaniu do pana dotychczasowego zajęcia, czyli zasiadania w tak zwanym Trybunale Konstytucyjnym, chciałam zapytać, czy uważa pan, że sędziowie Trybunału Konstytucyjnego powinni utrzymywać relacje towarzyskie z szefem partii rządzącej? Chciałam zapytać, czy łączą pana jakieś relacje towarzyskie z członkami partii rządzącej? Chciałam zapytać, czy głosował pan, bo to się już pojawiało, ale chciałam usłyszeć potwierdzenie od pana, być może z jakimś uzasadnieniem, czy głosował pan za antyunijnym orzeczeniem tak zwanego Trybunału Konstytucyjnego. Chciałam zapytać...

Przewodnicząca poseł Anita Czerwińska (PiS):

Trybunału Konstytucyjnego.

Poseł Agnieszka Pomaska (KO):

Chciałam zapytać...

Przewodnicząca poseł Anita Czerwińska (PiS):

Jako prowadząca mogę... Nie udzieliłam panu głosu. Proszę nie przeszkadzać w prowadzeniu Komisji.

Poseł Agnieszka Pomaska (KO):

Chciałam zapytać pana, jak ocenia pan kwestie zawieszania sędziów? Mam na myśli zwłaszcza zawieszenie za stosowanie prawa UE. Chciałam zapytać o konkretny przypadek, o konkretny przypadek pani sędzi Agnieszki Niklas-Bibik ze Słupska, która została zawieszona po zadaniu pytań prejudycjalnych do Trybunału Sprawiedliwości UE. W związku z tym też chciałam zapytać o to, czy podziela pan zdanie, że zawieszenie sędzi to jawne złamanie zabezpieczenia Trybunału Sprawiedliwości UE z 14 lipca 2021 r., w którym zawieszono przepisy niekonstytucyjnej ustawy kagańcowej zakazującej pod groźbą kar badania statusu neosędziów. Chciałam zapytać, jak pan odnosi się do tego, że szefowa Komisji Europejskiej Ursula von der Leyen jasno powiedziała, że jednym z trzech warunków wypłaty dla Polski miliardów euro z Krajowego Programu Odbudowy jest przywrócenie do pracy zawieszonych sędziów. Czy uważa pan, że zawieszonych sędziów powinno się przywrócić? Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anita Czerwińska (PiS):

Poseł Milewski, bardzo proszę.

Posel Daniel Milewski (PiS):

Serdecznie proszę, jak by pan kandydat, pan sędzia mógł odnieść się do skargi Komisji Europejskiej dotyczącej wymiaru sprawiedliwości w Polsce.

Przewodnicząca poseł Anita Czerwińska (PiS):

Bardzo dziękuję. Posel Płażyński. A panów posłów proszę o nieprzeszkadzanie w prowadzeniu i wysłuchaniu obrad. Dziękuję. Posel Płażyński.

Posel Kacper Płażyński (PiS):

Dziękuję, pani przewodnicząca. Szanowni państwo, panie sędzio, chciałem podpytać o pana stosunek, o pana perspektywę tego, jak wygląda niezawisłość sędziowska z punktu widzenia traktatów. Rzeczywiście TSUE jako instytucja, w której wszystkie państwa członkowskie mają swoich przedstawicieli, jest dość szczególna. Jak w tym wszystkim zachować sędziowską niezawisłość, a z drugiej strony niezależność samego Trybunału? Jak pan sędzia do tego podchodzi? Czy tu są jakieś analogie do naszego krajowego systemu sądownictwa, czy też nie. Chciałbym tu poprosić o jakiś szerszy komentarz.

Przewodnicząca poseł Anita Czerwińska (PiS):

Dziękuję. Posel Kossakowski, proszę.

Posel Wojciech Kossakowski (PiS):

Dziękuję, pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, mam pytanie do pana profesora, do pana sędziego, jak pan ocenia działania skargowe Komisji Europejskiej przede wszystkim w obszarze pomocy publicznej? Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anita Czerwińska (PiS):

Dziękuję. Posel Rosati, proszę. Jako ostatni już. Dziękuję.

Posel Dariusz Rosati (KO):

Dziękuję bardzo, pani przewodnicząca, szanowna Komisjo, zgodnie z przepisami kandydat na sędziego Trybunału Sprawiedliwości UE musi spełniać dwa wymogi formalne: musi mieć oczywiście dorobek profesjonalny i naukowy w dziedzinie szeroko rozumianego prawa europejskiego. Ja nie znam się na tym, w związku z tym nie będę się do tego odnosił. Ale musi być też w sposób niebudzący wątpliwości niezależny politycznie. Pierwsze więc moje pytanie jest takie, ponieważ znalazł się pan w Trybunale Konstytucyjnym Julii Przyłębskiej, można powiedzieć, w trybie, który uznawany jest...

Przewodnicząca poseł Anita Czerwińska (PiS):

Panie pośle, na podstawie art. 155 regulaminu przywołuję pana do rzeczy. Jeżeli jeszcze raz nie będzie pan mówił do rzeczy...

Posel Agnieszka Pomaska (KO):

Ale przepraszam, czy to jest trybunał Kaczyńskiego? Czy to jest trybunał Kaczyńskiego? Może wyprostujmy...

Przewodnicząca poseł Anita Czerwińska (PiS):

...odbiorę panu głos.

Posel Agnieszka Pomaska (KO):

Może to jest Trybunał Sprawiedliwości Jarosława Kaczyńskiego, po prostu?

Posel Dariusz Rosati (KO):

Pani przewodnicząca, pani zapomina, że pani tu występuje jako...

Przewodnicząca poseł Anita Czerwińska (PiS):

Proszę mówić do rzeczy. Pierwszy raz to powiedziałam i jeżeli jeszcze raz...

Posel Dariusz Rosati (KO):

...przewodnicząca. Powinna być pani obiektywna i bezstronna.

Przewodnicząca poseł Anita Czerwińska (PiS):

...będzie pan mówił od rzeczy, przywołam pana po raz kolejny, a następnie odbiorę panu głos.

Posel Dariusz Rosati (KO):

Pani tu występuje jako rzeczniczka partii rządzącej. Sposób powołania składu Trybunału Konstytucyjnego Julii Przyłębskiej, pani przewodnicząca, jest taki, że...

Przewodnicząca poseł Anita Czerwińska (PiS):

Przywołuję pana do rzeczy.

Posel Dariusz Rosati (KO):

Proszę mi nie przerywać bez przerwy. Jest taki, który wzbudził cały szereg wątpliwości. Przecież nie tylko u nas, ale przede wszystkim w UE. W tej sprawie toczony jest postępowań. Pytanie moje jest takie: w sytuacji, kiedy mamy sędziego, który jest członkiem organu, którego konstytucyjność jest kwestionowana w UE, jakie są szanse na to, że ten kandydat znajdzie poparcie dla swojej kandydatury wśród wszystkich państw członkowskich UE? Bo pamiętajmy, że to jest wymóg formalny, to znaczy, to nie jest to, że Polska zgłasza i nikt nie ma tu nic do powiedzenia, tylko wszystkie państwa członkowskie muszą się zgodzić na tę kandydaturę. To jest moje pierwsze pytanie.

Drugie pytanie jest takie, już krótko, ponieważ była o tym mowa, jak pan sobie wyobraża, że taka zgoda może być udzielona – i to jest również pytanie do pana ministra Szymańskiego – w sytuacji, kiedy jest pan sędzią, który głosował za wyrokiem, który stwierdza, że orzeczenia Trybunału Sprawiedliwości UE są sprzeczne z polską konstytucją. Innymi słowy, panie sędzio i panie ministrze, jak macie zamiar rozwiązać tę kwadraturę koła, żeby przekonać partnerów europejskich, żeby pana sędziego dokooptować do składu Trybunału Sprawiedliwości UE w sytuacji, kiedy on podważa sens istnienia Trybunału Sprawiedliwości, a zwłaszcza jego kompetencje w stosunku do państw członkowskich.

Przewodnicząca poseł Anita Czerwińska (PiS):

Dobrze. W takim razie... Zamknęłam już dyskusję.

Posel Agnieszka Pomaska (KO):

Ale w jakim trybie pani zamknęła dyskusję?

Przewodnicząca poseł Anita Czerwińska (PiS):

Lista jest zamknięta.

Posel Agnieszka Pomaska (KO):

Ale przez kogo?

Przewodnicząca poseł Anita Czerwińska (PiS):

No ja zamknęłam przecież. Lista została zamknięta.

Posel Agnieszka Pomaska (KO):

Nie, ale nie ma pani takiego prawa. To głosujemy zamknięcie listy.

Przewodnicząca poseł Anita Czerwińska (PiS):

Dobrze. To głosujemy zamknięcie listy. Kto jest za tym, że lista jest zamknięta? Ręcznie.

Posel Agnieszka Pomaska (KO):

Ale do tego czasu zgłoszenia przecież obowiązują.

Przewodnicząca poseł Anita Czerwińska (PiS):

Nie.

Posel Agnieszka Pomaska (KO):

No jak nie? Teraz pani zamknie, ale ktoś się zgłaszał przed.

Przewodnicząca poseł Anita Czerwińska (PiS):

Kto jest za? (19) Kto jest przeciw? (15) Kto się wstrzymał? (0) Nie widzę. W takim razie...

Posel Agnieszka Pomaska (KO):

Kto się zgłaszał przed zamknięciem listy? Bo ktoś się zgłaszał.

Przewodnicząca poseł Anita Czerwińska (PiS):

Posel Jaki, który był spóźniony, nie wpisał się na listę.

Posel Agnieszka Pomaska (KO):

Powinna mu pani udzielić głosu.

Przewodnicząca poseł Anita Czerwińska (PiS):

Panie ministrze, czy pan sobie życzy zabrać głos? Tak. Bardzo proszę.

Posel Agnieszka Pomaska (KO):

Ale zamknęliśmy listę teraz, po zgłoszeniu pana posła Jakiego.

Przewodnicząca poseł Anita Czerwińska (PiS):

Proszę, panie ministrze. Proszę nie zakłócać obrad.

Posel Agnieszka Pomaska (KO):

Ale pani nie jest przewodniczącą tej Komisji. Jest pani jedną z wiceprzewodniczących.

Przewodnicząca poseł Anita Czerwińska (PiS):

Proszę nie zakłócać obrad.

Posel Agnieszka Pomaska (KO):

Ale chwileczkę! W takim razie proszę o zwołanie prezydium Komisji. Pani nie jest przewodniczącą tej Komisji. Bo może członkowie Komisji nie wiedzą. To jest wiceprzewodnicząca Komisji, która dzisiaj tylko prowadzi obrady, a przypisuje sobie kompetencje, których nie ma.

Przewodnicząca poseł Anita Czerwińska (PiS):

Panie ministrze, bardzo proszę.

Posel do Parlamentu Europejskiego Patryk Jaki:

Ja wycofuję swój głos.

Posel Agnieszka Pomaska (KO):

Jakieś zasady powinny obowiązywać. Pani nie stoi tu ponad innymi i nie jest pani marszałkiem Terleckim.

Przewodnicząca poseł Anita Czerwińska (PiS):

Panie ministrze, bardzo proszę.

Minister do spraw Unii Europejskiej Konrad Szymański:

Tak. Dziękuję bardzo. Jedno z pytań było skierowane bezpośrednio do mnie. Mogę powiedzieć tyle, że, jak rozumiem, również w opinii posła pytającego o dorobek naukowy przedstawionego dziś kandydata, nie budzi on żadnych wątpliwości, natomiast pytania zostały postawione na gruncie rzekomej kontrowersji dotyczącej powołania w skład Trybunału Konstytucyjnego pana Rafała Wojciechowskiego. Nie tylko w opinii zespołu, myślę, że to jest fakt bezsporny. Nie mamy do czynienia z żadnym postępowaniem naruszeniowym dotyczącym sposobu powoływania sędziów do składu polskiego Trybunału Konstytucyjnego. Również samo powołanie pana Rafała Wojciechowskiego nie budzi żadnych kontrowersji zarówno w Polsce, jak i na poziomie UE. Wątpliwość ta jest więc bezzasadna.

Przewodnicząca poseł Anita Czerwińska (PiS):

Bardzo dziękuję. Teraz proszę pana sędziego.

Kandydat na urząd sędziego TSUE Rafał Wojciechowski:

Szanowna pani przewodnicząca, szanowne panie posłanki, szanowni panowie posłowie, odpowiadając na pytania, postaram się w miarę po kolei, chociaż zdarzy się, że pewnie połączę odpowiedź na niektóre z pytań w tym zakresie, w jakim ich zakresy zachodzą na siebie. Jeżeli chodzi o pytanie o dorobek naukowy z zakresu Unii Europejskiej – odpowiadam tu na pytanie pana posła Śmiszka – to startowałam w konkursie, w tej chwili ubiegam się o ten urząd jako praktyk przede wszystkim. Jako praktyk prawa polskiego. Mój dorobek naukowy jest z zakresu europejskiej kultury prawnej. Jest tam dużo pozycji rzeczywiście z historii prawa. To daje mi możliwość właśnie wglądu w tę kulturę tak, jaka ona jest. Uważam, że jestem w stanie kontaktować się w zakresie wielu spraw mery-

torycznych, zwłaszcza z zakresu prawa prywatnego, z sędziami z innych krajów. To jest ta kwestia.

Jeżeli chodzi o polexit tu wspomniany, to osobiście uważam, że orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego, które zostało niedawno wydane, wpisuje się w trend orzeczeń tych trybunałów konstytucyjnych, które wyznaczają granice kognicji TSUE. Uważam, że dialog sądowy, bo odróżniłbym dialog sądowy, czyli dialog sądu w formie orzeczeń, od dialogu sędziowskiego, czyli dialogu występującego między sędziami w bardzo różnych formach, również w zakresie konferencji, rozmów kularowych itd. Tak że postuluję takie rozróżnienie i tak w ogóle, żeby rozróżniać dialog sądowy i dialog sędziowski. Taką możliwość w polskim języku mamy. Zatem to jest właśnie dialog sądowy, czyli ten między sądami. To nie jest tylko kwestia zadawania pytań prejudycjalnych, ale to jest też kwestia właśnie tego, że TSUE wydaje orzeczenia o bardzo szerokim zasięgu, a następnie Trybunał Konstytucyjny na przykład polski, ale przecież inne też się wypowiadały, często jest cytowany niemiecki Trybunał Konstytucyjny, francuska Rada Stanu, która tu jest często jeszcze bardziej radykalna czy niektóre sądy najwyższe. One się wypowiadały właśnie co do konkretnych działań Trybunału Sprawiedliwości UE i stawiały granice. Osobiście uważam, że nie ma innego sposobu w sytuacji, gdy mamy państwa suwerenne i z drugiej strony organizacje międzynarodową i jej sąd, innego sposobu ostatecznego ustalenia. Wyższym sposobem jeszcze ustalenia kognicji TSUE byłyby zmiany w traktatach, ale w codziennej praktyce to jest oczywiście niemożliwe. W związku z tym, jeżeli TSUE wydaje jakieś wyroki, orzeczenia, które wykraczają poza kompetencje powierzone, to właśnie rolę Trybunałów Konstytucyjnych czy sądów Najwyższych w niektórych krajach jest postawić granice. To też jest dialog. Bo dialog to nie jest tylko powiedzenie: tak, zgadzamy się, rozszerzamy, integrujemy. Dialog to też jest powiedzenie: nie. Bo w tym momencie jest rozmowa, jeżeli Trybunał czy Sąd Najwyższy jest w stanie taką granicę zakreslić. Chcę więc powiedzieć, że tutaj nauka też ma swoją dużą rolę, bo jest w stanie rozpoznawać, gdzie, który trybunał powiedział „nie” i w jakim zakresie. Bo dla każdego państwa może być inna wrażliwość, ale na pewno jakaś jest, bo właściwie z dużych państw unijnych, powyżej 10 mln osób, to chyba tylko w Holandii, w związku z tym, że tam jest kontrola konstytucyjności rozproszona, sąd taki jak Trybunał Konstytucyjny czy Sąd Najwyższy się nie wypowiedział w jakiejś sprawie w kontrze do orzeczenia TSUE. Tak że powiem tak: udając się do Trybunału Sprawiedliwości UE, gdy to się okaże możliwe czy dokonane, to na pewno tam, uważam, że jest to jeden z elementów dialogu między sądami. To jest w tej kwestii.

Uważam osobiście, że polexit to jest takie hasło, ale po wyroku na przykład niemieckim z 5 maja 2020 r. nie było żadnego gerxitu zapowiedzianego. Tak że polexit jest pewnym hasłem medialnym, bardzo chwytliwym, ale jednak hasłem medialnym. Nie jest to hasło polityczne. Były ustne motywy podane do orzeczenia polskiego Trybunału Konstytucyjnego, ale na pewno w tych motywach ustnych wyraźnie było powiedziane: to nie dotyczy traktatów, to nie jest ocena traktatów, tylko to jest zakresowe orzeczenie dotyczące, w jakim zakresie orzeczenie TSUE wykracza poza kompetencje powierzone. Tak że tyle w tej kwestii.

Jeżeli chodzi o orzeczenia w przypadku państw członkowskich, tutaj, jak rozumiem pytanie pana posła Czerniaka, to jest właśnie, w jakim jesteśmy towarzystwie, czyli kto jeszcze. No to powiem tak, przypomnę: z dużych krajów tylko Holandia się nie wypowiedziała żadnym sądem centralnym, bo kontrola tam jest rozproszona. Nieszczególnie, gdy się ukazało to orzeczenie, obejrzałem ogłoszenie z 5 maja 2020 r., orzeczenie trybunału niemieckiego. Sędziowie wyszli, powiedzieli: wiemy, że jest pandemia, że potrzeba solidarności europejskiej, ale stajemy w obronie naszych oszczędzających. My mamy tych, którzy oszczędzają, i nie godzimy się na to, żeby bony skarbowe były skupywane przez EBC. Tak że to jest bardzo charakterystyczne, że granica jednak jest stawiana. Nie, że była kiedyś. Jest teraz stawiana. Ale nikt – ani FTK niemiecki, ani polski Trybunał Konstytucyjny – nie sądzi traktatów. Sądzą tylko zakres. To są zakresowe orzeczenia. Tak że francuska Rada Stanu w wielu kwestiach wypowiadała się nieraz przeciwko tym ingerencjom TSUE już w obszar, który jest poza zakresem powierzonym. Tak że w ten sposób powiem. W Hiszpanii przecież też, co do Katalonii, jak byśmy nie popatrzyli

na kwestię katalońską, bo to jest osobny problem, ale faktem jest, że TSUE powiedział: parlamentarzyści są europosłami, a tymczasem sąd hiszpański tego Katalończyka, który był na ich terytorium, jednak po prostu osadził. Tak że to są rzeczy, wiadomo, kontrowersyjne, ale taki jest fakt, jeżeli chodzi o działalność sądu hiszpańskiego.

Jeśli chodzi o działania skargowe Komisji Europejskiej w obszarze bezpieczeństwa energetycznego, to tu chcę państwu powiedzieć, bo akurat zrobiłem sobie takie zestawienie skarg, gdzie jest smutno i gdzie jest wesoło, że tak powiem. W zakresie bezpieczeństwa energetycznego Polska uzyskała znaczący sukces w lipcu 2021 r. Mamy Republikę Federalną Niemiec przeciwko Polsce. To było charakterystyczne orzeczenie, bowiem to orzeczenie z lipca 2021 r. daje nam dostęp do gazociągu OPAL. To jest nitka w nogach gazociągu Nord Stream 1. Polska na podstawie tego orzeczenia dostaje dostęp do tego gazociągu.

Mamy sprawę zupełnie aktualną w zakresie działań skargowych Komisji Europejskiej w obszarze bezpieczeństwa energetycznego. Jest to sprawa bardzo świeża, bo skarga była wniesiona w marcu 2020 r. Komisja Europejska przeciwko Rzeczypospolitej Polskiej. Sprawa C139/20. Jest to kwestia, czy wdrażając prawo, które przyznaje zwolnienie z podatku akcyzowego produktów energetycznych, wykorzystywanych przez zakłady energochłonne, objęte unijnym systemem handlu, uprawnieniami do emisji, Rzeczpospolita Polska uchybiła zobowiązaniom wynikającym z odpowiednich przepisów prawa europejskiego. Tutaj rzeczywiście sprawa jest w toku, przy czym w tej sprawie mamy w tej chwili pozytywną opinię Rzecznika Generalnego, pana Gerarda Hogana. Ona była przedstawiona niedawno, 30 września 2021 r. Tak że są działania skargowe Komisji Europejskiej i trzeba powiedzieć, że rzeczywiście zobaczymy, jak ta sprawa się potoczy, ale w tej chwili przynajmniej jest pozytywna opinia Rzecznika Generalnego.

W sprawie zasiadania w Trybunale Konstytucyjnym – tu jest szereg pytań pani poseł Pomaskiej. Powiem tak: jest istotne kryterium niezależności politycznej. Pan poseł Rosati też o tym kryterium wspomniał. Chcę powiedzieć wyraźnie, oczywiście mówię za siebie, jest to teraz rozważane, indywidualne stanowisko sędziego w Trybunale Sprawiedliwości UE. Nie utrzymuję kontaktów i nie utrzymywałem kontaktów towarzyskich z politykami. I to akurat jest o tyle łatwe do stwierdzenia, że po pierwsze nie ma żadnych medialnych znaków tego, a po drugie, co ważne, w momencie, w którym przyszła wiadomość, że mogę kandydować na sędziego Trybunału Konstytucyjnego, skasowałem bardzo skromnie działający Facebook. Tak że nie posiadam też mediów społecznościowych, w których bym się wypowiadał. Ogólnie rzecz biorąc, w moim rozumieniu, bo tu trzeba jeszcze jedną rzecz powiedzieć: sędziowie otrzymują też władzę samodzielnego decydowania o tym, w jakim zakresie będą się kontaktowali. Ja się nie kontaktuję z politykami, nie utrzymuję stosunków towarzyskich, natomiast wiadomo, że na takiej funkcji może się zdarzyć gdzieś, na jakiejś... ale teraz był mało konferencji, więc nie było okazji. Natomiast nie utrzymywałem kontaktów towarzyskich, nie utrzymuję takich kontaktów i powiem, że po prostu – o tym, co mam do zrobienia w Trybunale dowiaduję się z akt. Nawet powiem, że rzeczywiście nie czytuję raczej na bieżąco mediów, co mi oszczędza na pewno dużo nerwów, ale też i wpływu na te sprawy sądowe. Teraz przed Komisją oczywiście poświęciłem parę dni na taki przegląd, żeby zobaczyć, jakie są bieżące problemy, ale rzeczywiście pod tym względem myślę, że trudno by mi było jakiegokolwiek powiązanie zarzucić.

Jeżeli chodzi o zasiadanie w Trybunale Konstytucyjnym, to też przypomnę, że o zasiadaniu w Trybunale decyduje Sejm RP i ten Sejm właśnie powierzył mi takie stanowisko, więc w żaden sposób nie uważam, że jest to stanowisko polityczne. Uważam, że sędziowie Trybunału Konstytucyjnego, owszem, na pewno wykazują jakieś poglądy, ale przecież dobrze wiemy, że na tym polega też istota demokracji. Suweren nie może bardziej przemówić w Polsce niż poprzez przedstawicieli. Wyjątkowo przez referendum. Zatem przedstawiciele odpowiednią większością wybierają sędziów konstytucyjnych. Powiem, że z większością to też długi proces historyczny, takie sprawy rzeczywiście mnie bardzo ciekawią. W starożytności nie było czegoś takiego, że przez przedstawicieli i większość. To się pojawiło w procedurach klasztornych w średniowieczu. Tam doszli do zasady: *pars maior, pars senior*, czyli większą część, która głośnie za, oświeca Duch Święty,

a pozostali nie mają racji. To jest proceder klasztorny. Bardzo ciekawa historia. Później to przeniesiono do praw stanowych, tak jak w prawie angielskim i przez Anglię w pewnym momencie przeszło to również do procedur powszechnych na kontynencie, szanowanych od końca, powiedzmy, XVIII wieku.

Jeśli chodzi o pytanie o panią sędzię Niklas, to nie śledzę mediów, bo to jest wiadomość, którą można by śledzić z mediów, w związku z czym nie znam bezpośrednio tej sprawy. Natomiast powiem, że rzeczywiście jest bardzo poważny problem, bo jeżeli by stosować niektóre orzeczenia UE, to sędziowie krajowi mieliby być upoważnieni przez Sąd Organizacji Międzynarodowej do badania prawidłowości procedury przed powołaniem przez prezydenta. Chcę powiedzieć, że to powołanie przez Prezydenta RP ma taką doniosłość, że prezydent jest głową państwa i dokładnie po to jest głową państwa – on ma pewne uprawnienia władzy wykonawczej, w polskiej konstytucji tak to jest – ale po to jest głową państwa, żeby jako głowa mianować właśnie, powoływać, bo prezydent powołuje i nadaje inwestyturę. Tak że tu rzeczywiście, jeżeli jesteśmy gdzieś w tych obszarach, to jest problem przede wszystkim dla społeczeństwa polskiego, dla osób, które zetkną się z sądownictwem, jeżeli sędziowie mieliby badać procedury, które były przed powołaniem i inwestyturą. Bo prezydent powołuje i wprowadza w urząd. Tak że ten moment, który, wydawało się, jest ceremonią, jest symboliczny, jest momentem jednak materialno-prawnym. Powołania i wprowadzenia w urząd. To chciałbym podkreślić co do zasady.

Jeśli chodzi o skargę Komisji Europejskiej co do wymiaru sprawiedliwości w Polsce, to jest tu otwarty bardzo szeroki front. Spodziewam się, że część z tych spraw – mam tu także zestawienie różnych skarg – ale powiedziałbym, podsumowując, że część z nich pewnie właśnie w Wysokiej Izbie będzie rozpatrywana, czyli jak to zreformować, żeby rzeczywiście pewne kryteria spełnić. W konkretnych kwestiach, jak na przykład izby dyscyplinarnej, w tym momencie nie będę się wypowiadał.

Słyszałem pytanie, jak w tym wszystkim zachować niezawisłość, niezależność Trybunału. Przepraszam, nie usłyszałem, czy Trybunału Konstytucyjnego, czy TSUE. Powiem, że jeżeli chodzi o Trybunał Sprawiedliwości UE, bo w tym momencie jestem w charakterze kandydata tu wśród państwa obecny, to uważam, że właśnie to kryterium niezależności spełniam, dlatego że do Trybunału Konstytucyjnego byłem powołany przez Sejm na miejsce pani profesor Pyziak-Szafnickiej, która po prostu zakończyła kadencję. Kontaktów towarzyskich z politykami nie utrzymuję. Z mediami zapoznaję się rzadko i ostrożnie. Gdy tak się zdarzy, że będę sędzią Trybunału Sprawiedliwości UE, to nie mam wątpliwości, że będę postępował podobnie jak dotąd, a jednocześnie będę się starał wśród kolegów sędziów w ramach dialogu sędziowskiego też przekazać wiadomości o tym, jak w Polsce naprawdę jest. Bo chcę państwu powiedzieć, że rzeczywiście sam z konferencji naukowych dobrze wiem, jak się zastanawiali profesorowie, jak był konflikt na Ukrainie. Walczyła Rosja z Turcją, ale nie było w tym Polski. W ogóle nie wiedzieli, nawet profesorowie historii i prawa z zachodu Europy. Muszę państwu powiedzieć, że podszedł do nich jeden Anglik i mówi: jest książka Normana Davisa. Tak że charakterystyczne, że wiadomości na ten temat są bardzo, bardzo słabe. Wiedzą o Chinach, wiedzą o Japonii, ale granica wiadomości to jest raczej rzeka Łaba, czy dzisiaj Odra. Tak że dlatego warto o tym rozmawiać.

Jeżeli chodzi o działania Komisji w zakresie pomocy publicznej, to chcę powiedzieć, że właśnie w tym moim zestawieniu bardzo ładnie się wyróżnia wydany 11 listopada 2021 r. wyrok C933/19. Rzeczywiście tutaj zwrot niezgodnej z prawem UE pomocy publicznej udzielonej spółce Autostrada Wielkopolska. TSUE oddalił skargę. Kwota, którą spółka musi zwrócić skarbowi państwa, wynosi prawie 1 400 mln zł. Tak że tutaj Trybunał Sprawiedliwości przyznał rację państwu polskiemu. I przecież nie chodzi o to, że będziemy liczyć, ile razy przyznał Polsce, ile razy nie przyznał, ale chodzi o to, że wynik spraw jest różny i tam, gdzie jest ewidentnie kwestia pomocy publicznej, to jest to kwestia należąca do kompetencji TSUE. Nie mamy co do tego wątpliwości. W związku z tym polski Trybunał Konstytucyjny przez nikogo nie jest w tym zakresie pytany, czy to jest sprawa należąca w ogóle do kompetencji TSUE. Jest. Akurat mamy tu bardzo niedawno najnowsze orzeczenie TSUE, jak chodzi o sprawy polskie właśnie w zakresie pomocy publicznej.

Co do zależności politycznej to już mówiłem. W kwestii tego, jak to będzie procesowane w UE, to jakby jest poza mną, bo ja jestem kandydatem, więc na ten temat trudno mi powiedzieć. Chcę tylko podkreślić, że pomimo tego, że dokładnie jest w tej chwili określona większość rządząca, to uważam, że jestem kandydatem spełniającym kryterium. To, że pracuje w instytucji państwa polskiego, to jest, powiedziałbym, chyba dobrze, że właśnie stąd staram się udać do instytucji UE.

Nie wiem, chyba wszystkie pytania po kolei przeszedłem. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Anita Czerwińska (PiS):

Tak. Dziękuję. Dziękuję za te odpowiedzi, dziękuję za dyskusję. Chciałabym zaproponować przyjęcie następującej opinii: Komisja do Spraw Unii Europejskiej pozytywnie opiniuje kandydaturę pana Rafała Wojciechowskiego na stanowisko sędziego Trybunału Sprawiedliwości UE na kadencję 2021–2027. Czy ktoś jest przeciw?

Posel Krzysztof Śmiszek (Lewica):

Sprzeciw.

Przewodnicząca poseł Anita Czerwińska (PiS):

W związku z tym, że jest sprzeciw, przechodzimy do głosowania. Kto z państwa jest za przyjęciem pozytywnej opinii? (21) Kto jest przeciw? (15) Kto się wstrzymał? (0) Nikt się nie wstrzymał. W takim razie stwierdzam, że **Komisja pozytywnie opiniuje kandydaturę pana Rafała Wojciechowskiego na stanowisko sędziego Trybunału Sprawiedliwości UE na kadencję 2021–2027**. Zamykam rozpatrywanie pkt II.

Przechodzimy do pkt III, czyli rozpatrzenia w trybie art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 8 października 2010 r. informacji o stanowisku, jakie Rada Ministrów ma zamiar zająć podczas rozpatrywania projektów aktów prawnych UE na posiedzeniu Rady ds. Ogólnych (w formie ministrów ds. spójności), które odbędzie się w dniu 18 listopada 2021 r., w związku z zasięgnięciem opinii Komisji w tych sprawach. Rząd reprezentuje pan minister Waldemar Buda, sekretarz stanu w Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej. Bardzo proszę pana ministra o przedstawienie stanowiska. Panie ministrze, bardzo proszę.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej Waldemar Buda:

Pani przewodnicząca, szanowni państwo, bardzo dziękuję za możliwość zabrania głosu w sprawie Rady ds. Ogólnych, która będzie miała miejsce w najbliższy czwartek 18 listopada. Pod prezydencją słoweńską zaproponowana agenda to debata polityczna na temat wkładu programów polityki spójności w odbudowę, zrównoważony wzrost, zieloną i cyfrową transformację, odporność oraz spójność w wymiarze gospodarczym, społecznym i terytorialnym w kontekście wyzwań i szans w nadchodzących latach. Dyskusja jest, można powiedzieć, pod kryterium zagadnień, które wskazała prezydencja słoweńska. Stanowisko polskie w tej sprawie jest przede wszystkim takie, że oczekujemy w związku z tym, co w ostatnich latach miało miejsce i nadal ma, jak chociażby pandemia, ale też wiele innych przewidywanych wyzwań, jakie w najbliższym czasie mogą nas spotkać i których należy oczekiwać, aby mechanizmy z polityki spójności były na tyle elastyczne, aby pozwalały reagować na tego typu sytuacje. Mieliśmy pewnego rodzaju sprawdzenie w boju w postaci zweryfikowania sprawności polityki spójności w ramach reakcji na Covid i ona rzeczywiście była, ale, jak sądzę, mogłaby być sprawniejsza i lepsza. Aktualizacja programów operacyjnych, zgody na przeznaczenie środków na inne cele niż wcześniej planowano, ona była dość zbiurokratyzowana i trudna. W związku z tym, nauczeni tymi doświadczeniami, powinniśmy doprowadzić do sytuacji, w której zarówno Komisja, jak i kraje członkowskie powinny mieć większą elastyczność w dysponowaniu funduszami w związku z takimi sytuacjami jak właśnie Covid.

Druga okoliczność, którą chcielibyśmy wskazać na Radzie, to taka, żeby na środki europejskie i na osiągnięcie tych celów, bo jeszcze raz przypomnę, że zagadnienie, które będzie przedmiotem debaty, to jest wpływ polityki spójności na zieloną cyfrową transformację i budowanie odporności gospodarki. Chcielibyśmy zwrócić uwagę, że istnieją również inne instrumenty, które mają ogromny wpływ na te wyzwania, jak chociażby Fundusz Odbudowy. Będziemy tu jasno komunikować, że jakiegokolwiek opóźnienia w dystrybucji środków dla jakiegokolwiek kraju utrudniają realizację tych celów, które

są zbieżne zarówno w polityce spójności, jak i w realizacji w ramach Funduszu Odbudowy. To jest więc jasny komunikat. Jeżeli mamy ambitne plany transformacyjne, jeżeli mamy ambitne plany dotyczące budowania odpornej gospodarki, to wszystkie instrumenty muszą być nakierowane na ten cel i muszą identyfikować te problemy, a także sprawność wydatkowania środków musi być zachowana na podobnym poziomie.

Po trzecie będziemy zwracać uwagę również na spójność i synergię między tymi instrumentami, czyli właśnie między polityką spójności, a wszystkimi innymi, które w ramach UE funkcjonują. Oczywiście gramatura, granulat Funduszu Odbudowy jest najpoważniejszy i tutaj większa synergia w zakresie tych instrumentów jest konieczna. Widzimy, jakie były problemy na etapie konstruowania Funduszu i na etapie jego wdrażania. Jak sądzę, te problemy będą się dalej pojawiać i Komisja niewątpliwie ma kłopot z jasną linią demarkacyjną i wskazaniem jasnych celów, różnych, w zakresie polityki spójności Funduszu Odbudowy.

Poza debatą polityczną agenda obejmuje również przyjęcie konkluzji Rady UE w zakresie włączenia Republiki San Marino do strategii UE na rzecz regionu Morza Adriatyckiego i Morza Jońskiego. Oczywiście żadne państwo nie zgłosiło tutaj uwag. Ma swoje uzasadnienie funkcjonowanie San Marino w tej strukturze. Myślę, że nie będzie wątpliwości co do przyjęcia takiego stanowiska bez zastrzeżeń. Tyle z mojej strony. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Anita Czerwińska (PiS):

Bardzo dziękuję. Otwieram dyskusję. Czy są pytania? Nie widzę. W związku z tym proponuje następującą konkluzję: **Stwierdzam, że Komisja przyjęła do wiadomości informację o stanowisku, jakie Rada Ministrów ma zamiar zająć podczas rozpatrywania projektów aktów prawnych UE na posiedzeniu Rady ds. Ogólnych w formacie ministrów ds. spójności, które odbędzie się 18 listopada 2021 r. w związku z zasięgnięciem opinii Komisji w tych sprawach w trybie art. 11 ust. 1 ustawy.** Czy jest sprzeciw wobec takiej konkluzji? Nie widzę. Zamykam rozpatrywanie pkt III.

Przechodzę do pkt IV, czyli rozpatrzenia w trybie art. 7 ust. 4 ustawy z dnia 8 października 2010 r. Wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego Urząd ds. Przeciwdziałania Praniu Pieniędzy i Finansowaniu Terroryzmu i zmieniającego rozporządzenia (UE) nr 1093/2010, (UE) nr 1094/2010 i (UE) nr 1095/2010 (COM(2021) 421 wersja ostateczna) i odnoszącego się do niego projektu stanowiska RP. Rząd reprezentuje pan minister Piotr Patkowski, podsekretarz stanu w Ministerstwie Finansów. Bardzo proszę pana ministra o przedstawienie stanowiska.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Finansów Piotr Patkowski:

Dzień dobry, pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, na posiedzeniu w dniu 28 października szanowna Komisja poparła projekt stanowiska rządu do dwóch projektów składających się na pakiet AML/CFT Komisji Europejskiej, mianowicie rozporządzenia AML i dyrektywy AML. Dziś chciałbym przedstawić państwu stanowiska do pozostałych dwóch projektów wchodzących w skład pakietu. Pierwszym jest stanowisko do rozporządzenia PE i Rady ustanawiającego urząd do spraw przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowania terroryzmu. W skrócie jest to urząd do spraw AML. Nowy urząd ma być centralnym elementem unijnego systemu AML/CFT. Ma on wspierać spójne wdrożenie i stosowanie przez państwa członkowskie jednolitego zbioru przepisów AML, na który składają się wspomniane rozporządzenie oraz dyrektywa. Do głównych zadań urzędu będzie należeć zapewnienie jednolitego nadzoru nad instytucjami obowiązanyymi w Unii oraz wspieranie współpracy pomiędzy jednostkami analityki finansowej. Odpowiednio urząd będzie się składał z dwóch pionów: pionu nadzorczego oraz mechanizmu wsparcia i współpracy dla jednostek analityki finansowej.

Najważniejszą kompetencją urzędu będzie bezpośredni nadzór nad instytucjami finansowymi, prowadzącymi działalność transgraniczną i odznaczającymi się największym ryzykiem AML/CFT. Będzie to z jednej strony odciążenie dla krajowych organów nadzoru, dla których prowadzenie nadzoru nad międzynarodowymi grupami kapitałowymi wspólnie z organami innych krajów było zdaniem skomplikowanym i pochłaniającym znaczne

zasoby, z drugiej strony ułatwi to komunikację nadzorowanych instytucji z organem nadzorczym, który będzie ten sam dla każdego państwa członkowskiego, w którym instytucje te prowadzą działalność.

W odniesieniu do krajowych jednostek analityki finansowej urząd ma w pierwszej kolejności pełnić rolę platformy dla ich współpracy. Będzie stanowił forum, na którym podejmowane będą strategiczne decyzje mające znaczenie dla współpracy operacyjnej pomiędzy jednostkami. Po drugie urząd będzie dla jednostek także partnerem. Za ich zgodą będzie uczestniczył we wspólnych analizach, wspierając je swoimi ekspertyzami, ale odpowiedzialny będzie także za zapewnienie odpowiedniego zaplecza technicznego dla współpracy między jednostkami, w tym jako administrator sieci FIU.net, która jest bezpiecznym kanałem wymiany informacji, kierowanym do unijnych jednostek analityki finansowej.

Mając na uwadze transgraniczny charakter prania pieniędzy i finansowania terroryzmu oraz kluczowe znaczenie wymiany informacji pomiędzy państwami dla przeciwdziałania tym procederom, rząd popiera utworzenie unijnego urzędu do spraw AML. Widzimy zasadność centralizacji na szczeblu Unii procesów, takich jak nadzór nad wybranymi instytucjami obowiązany, działającymi na jednolitym rynku. Liczymy, że przyniesie to poprawę jakości nadzoru AML/CFT w UE, ale także bardziej efektywne wykorzystanie zasobów. Ponadto spodziewamy się istotnej wartości dodanej jaką urząd może wnieść do ponadnarodowej oceny ryzyka. Dzięki swojemu centralnemu usytuowaniu w unijnym systemie i dostępie do informacji z różnych państw, nowy urząd będzie posiadał najlepszą perspektywę oceny ryzyka na poziomie całej Wspólnoty. Będzie także umożliwiał skoordynowaną odpowiedź państw członkowskich na rozpoznane zagrożenia. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Anita Czerwińska (PiS):

Bardzo dziękuję. Posłem sprawozdawcą do tego dokumentu jest pani poseł Karolina Pawliczak. Bardzo proszę panią poseł.

Posel Karolina Pawliczak (Lewica):

Pani przewodnicząca, szanowni państwo, pranie pieniędzy i finansowanie terroryzmu stanowią poważne zagrożenie dla integralności gospodarki i systemu finansowania UE oraz bezpieczeństwa jej obywateli. Zgodnie z szacunkami Europolu wartość transakcji wykrytych jako mające związek z podejrzanymi działaniami finansowymi stanowi około 1% rocznego produktu krajowego brutto UE. Utworzenie na szczeblu UE nadzoru nad przeciwdziałaniem praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu oraz mechanizmu wsparcia i koordynacji jednostek analityki finansowej spotkało się z poparciem PE i Rady. PE wezwał ponadto Komisję do rozważenia możliwości utworzenia unijnego mechanizmu koordynacji i wsparcia w formie unijnej jednostki analityki finansowej. Niniejszy wniosek ustanawia urząd do spraw przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu i ten nowy organ europejski ma zasadnicze znaczenie dla wyeliminowania obecnych braków w nadzorze nad przeciwdziałaniem praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu w UE. Nadzór nad przeciwdziałaniem praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu pozostaje obecnie w gestii poszczególnych państw członkowskich. Jego jakość i skuteczność są nierówne ze względu na znaczne zróżnicowanie zasobów i praktyk w poszczególnych państwach członkowskich. W celu zaradzenia tym brakom urząd stanie się centralnym filarem zintegrowanego systemu nadzoru nad przeciwdziałaniem praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu, w skład którego wejdzie sam urząd oraz organy krajowe uprawnione do nadzorowania tego proceduru. Jednocześnie umożliwi to koordynację krajowych organów nadzorczych i pomoc w zwiększaniu przez nie skuteczności egzekwowania jednolitego zbioru przepisów oraz w zapewnieniu jednolitych i wysokiej jakości standardów nadzorczych, podejścia do nadzoru i metodyki oceny ryzyka. Nowy urząd powinien odgrywać istotną rolę w usprawnieniu wymiany informacji i współpracy między jednostkami analityki finansowej.

Niniejszemu wnioskowi towarzyszą trzy inne wnioski dotyczące zmiany obowiązującego prawa Unii w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu i nowe rozporządzenie ustanawiające jednolity zbiór przepisów w zakresie przeciw-

działania temu procederowi. Ten pakiet czterech wniosków ustawodawczych uznaje się za spójną całość w ramach wdrażania planu działania Komisji w sprawie zapobiegania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu z dnia 7 maja 2020 r., a transgraniczny charakter określa, że dobra współpraca między krajowymi organami nadzoru, a jednostkami analityki finansowej ma zasadnicze znaczenie dla zapobiegania tym przestępstwom. Większa koordynacja na szczeblu unijnym, w tym element bezpośredniego nadzoru UE nad niektórymi najbardziej ryzykownymi podmiotami, jest konieczna, aby rozwiązać kwestie transgraniczne oraz zmaksymalizować zdolność systemu finansowego UE zarówno do zapobiegania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu, jak i wykrywania tych zjawisk. Połączenie wszystkich tych zadań w jednym nowym organie jest niezbędnym krokiem w celu zapewnienia należytego funkcjonowania nowego organu, ponieważ będzie on współpracował z różnymi zainteresowanymi stronami sektora finansowego i niefinansowego oraz koordynował odrębne funkcje nadzoru i wywiadu finansowego. Urząd będzie nową utworzoną zdecentralizowaną agencją unijną, finansowaną po części z budżetu Unii, a po części z opłat pobieranych od podmiotów zobowiązanych, które będą bezpośrednio lub pośrednio nadzorowane przez urząd. Przewiduje się, że po osiągnięciu przez urząd pełnej zdolności operacyjnej poziom zatrudnienia wyniesie łącznie dla wszystkich kategorii pracowników 250 osób. Urząd przejmie również zarządzanie dwiema istniejącymi infrastrukturami i bazą danych w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu, obecnie zarządzaną przez Europejski Urząd Nadzoru Bankowego i bezpieczną siecią komunikacyjną dla jednostek analityki finansowej.

Urząd powinien ustanowić stosunki również współpracy z odpowiednimi agencjami i organami unijnymi, w tym Europol, prokuraturą europejską i europejskimi urzędami nadzoru, a mianowicie z Europejskim Urzędem Nadzoru Bankowego, Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych oraz Urzędem Nadzoru Ubezpieczeń Pracowniczych Programów Emerytalnych.

Urząd do spraw przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu zostanie ustanowiony z dniem 1 stycznia 2023 r. i będzie działał w ramach uprawnień przyznanych niniejszym rozporządzeniem. Wniosek dotyczący tego rozporządzenia w sprawie unijnego urzędu jest przyjmowany w połączeniu z wnioskiem dotyczącym zbioru przepisów UE w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu. Wiem, że to się powtarza kilkakrotnie, ale takie są zasady. Intensywność nadzoru w szczególności przez ustanowienie nadzoru na szczeblu UE w odniesieniu do najbardziej ryzykownych podmiotów transgranicznych to jest istota tworzenia tego urzędu. Lepsza współpraca transgraniczna między jednostkami analityki finansowej oraz udoskonalone praktyki krajowe wynikające z uogólnienia najlepszych praktyk będą właściwą odpowiedzią na transgraniczny charakter prania pieniędzy i finansowania terroryzmu. Cele powinny pośrednio przyczynić się do zwiększenia ilości działań związanych z tym procederem oraz udaremnieniem tych zjawisk dzięki odstraszaniu i większemu prawdopodobieństwu ich wykrycia. Stąd pozytywna opinia dotycząca niniejszego stanowiska. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anita Czerwińska (PiS):

Bardzo dziękuję pani poseł. Otwieram dyskusję. Czy ktoś chciałby się wypowiedzieć w sprawie tego dokumentu? Nie widzę. W takim razie proponuję następującą konkluzję: Stwierdzam, że **Komisja rozpatrzyła w trybie art. 7 ust. 4 ustawy dokument o sygnaturze COM(2021) 421 wersja ostateczna i odnoszący się do niego projekt stanowiska RP. Komisja podzieliła stanowisko rządu.** Czy jest sprzeciw? Nie widzę. Zamykam rozpatrywanie pkt IV.

Przechodzimy do pkt V, czyli rozpatrzenia w trybie art. 7 ust. 4 ustawy z dnia 8 października 2010 r. Wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie informacji towarzyszących transferom środków pieniężnych i niektórych kryptoaktywów (wersja przekształcona) (COM(2021) 422 wersja ostateczna) i odnoszącego się do niego projektu stanowiska RP. Rząd także w tej sprawie reprezentuje pan minister Piotr Patkowski. Bardzo proszę pana ministra o stanowisko.

Podsekretarz stanu w MF Piotr Patkowski:

Dziękuję. Szanowna pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, chciałbym przedstawić stanowisko rządu do rozporządzenia PE i Rady w sprawie informacji towarzyszących transferom środków pieniężnych i niektórych kryptoaktywów. Jest to nowelizacja rozporządzenia PE i Rady 2015/847 i jednocześnie ostatni z czterech projektów składających się na pakiet AML/CFT, do którego zaprezentuję szanownej Komisji stanowisko rządu. Celem rozporządzenia było wdrożenie do unijnego porządku prawnego rekomendacji 16. grupy specjalnej do spraw przeciwdziałania praniu pieniędzy. Rekomendacja ta wymaga od instytucji finansowych, które świadczą usługi elektronicznych transferów pieniężnych, dołączania do tych transferów informacji o ich płatnikach i odbiorcach. Wymóg ten ma służyć zapewnieniu identyfikowalności środków pieniężnych w łańcuchu transakcji dokonywanych środkami komunikacji elektronicznej, aby umożliwić odpowiednim organom państwowym śledzenie i przechwytywanie dochodów pochodzących z przestępstw lub środków pieniężnych mających posłużyć organizacji aktów terroryzmu.

Omawiany dzisiaj wniosek Komisji rozszerza wspomnianą regułę również na transfer kryptoaktywów. Jest to związane ze zmianą w 2019 r. rekomendacji piętnastej, która wprowadziła wymóg przekazywania informacji o inicjatorach i beneficjentach transferów aktywów wirtualnych, analogicznie jak to ma miejsce w przypadku transferów pieniężnych. Jest to podyktowane rosnącym ryzykiem prania pieniędzy i finansowania terroryzmu, jakie wiąże się z zyskującymi na popularności kryptoaktywami. Technologia rozproszonego rejestru, na której opierały się kryptoaktywa, pozwala na ich posiadanie i obracanie nimi przy zachowaniu relatywnie dużej anonimowości. Czyni to kryptoaktywa atrakcyjną jednostką rozliczeniową dla świata przestępczego, dlatego też przedsiębiorcy zajmujący się wymianą kryptoaktywów na waluty fiducjarne lub innymi usługami w zakresie kryptowalut są na gruncie obowiązującego prawa instytucjami obowiązany i podlegają wymogom AML/CFT. W związku z tym mają oni między innymi obowiązek identyfikowania swoich klientów. Omawiane rozporządzenie nałoży na nich dodatkowo wymóg przekazywania między sobą i przechowywania informacji o inicjatorach i beneficjentach transferów kryptoaktywów, które przeprowadzają na rzecz swoich klientów. Oznacza to, że wymóg ten nie będzie obejmował transferów pomiędzy osobami fizycznymi działającymi w charakterze konsumentów i niekorzystającymi z usług podmiotów świadczących usługi w zakresie kryptoaktywów. Polska jako członek Komitetu Rady Europy MANEYVAL, który jest organizacją typu FATF, zobowiązała się do wdrażania przez FATF standardów przeciwdziałania praniu pieniędzy, przeciwdziałaniu terroryzmu i proliferacji broni masowego rażenia.

Dlatego też rząd popiera inicjatywę Komisji Europejskiej, zachęca ją do dalszych działań zmierzających do ograniczenia ryzyka prania pieniędzy i finansowania terroryzmu płynącego z kryptoaktywów. Chciałbym także zaznaczyć, że intencją zarówno rządu, jak i Komisji nie jest ograniczanie rozwoju technologii rozproszonego rejestru i samych kryptoaktywów, ale zapobieganie ich nadużywaniu do celów niezgodnych z prawem. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Anita Czerwińska (PiS):

Bardzo dziękuję. Posłem sprawozdawcą do tego dokumentu jest pan poseł Grzegorz Gaża. Bardzo proszę, panie pośle.

Poseł Grzegorz Gaża (PiS):

Przedłożony wniosek zawiera propozycje rozporządzenia w sprawie informacji towarzyszących transferom środków pieniężnych i niektórych kryptoaktywów. Jest on częścią pakietu unijnego systemu przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu. Obecnie dużo środowisk związanych ze światem przestępczym posługuje się kryptowalutą jako jednostkami płatniczymi. Opiniowany wniosek rozporządzenia rozszerza rozporządzenie z 2015 r. o numerze 847 na transfer kryptoaktywów. Planowanym skutkiem społecznym wynikającym z wejścia w życie projektowanej regulacji jest zwiększenie przejrzystości i bezpieczeństwa rynku kryptoaktywów. Wnoszę o poparcie rozporządzenia przez szanowną Komisję.

Przewodnicząca poseł Anita Czerwińska (PiS):

Bardzo dziękuję. Otwieram dyskusję. Czy ktoś chciałby się wypowiedzieć na temat tego dokumentu? Nie widzę. Proponuje następującą konkluzję: Stwierdzam, że **Komisja rozpatrzyła w trybie art. 7 ust. 4 ustawy dokument o sygnaturze COM(2021) 422 wersja ostateczna i odnoszący się do niego projekt stanowiska RP. Komisja podzieliła stanowisko rządu.** Czy jest sprzeciw? Nie widzę. Zamykam rozpatrywanie pkt V.

Przechodzimy do pkt VI, ostatniego – sprawy bieżące. Przypominam, że kolejne posiedzenie odbędzie się jutro o godz. 11.00. Czy ktoś z państwa chciałby w tym punkcie zabrać głos? Nie widzę. Zamykam rozpatrywanie pkt VI. Porządek dzienny został wyczerpany. Protokół będzie dostępny w sekretariacie Komisji w Kancelarii Sejmu. Zamykam posiedzenie Komisji. Dziękuję państwu i do zobaczenia jutro.